

אפידמיולוגיה של וירוסים בערבה 1989/1990

אורנה אוקו - שה"מ - לשכת הדרכה נגב.

שלמה כהן - מינהל המחקר החקלאי - המכון להגנת הצומח.

דני מיכאלי, יורם צביאלי - מו"פ ערבה - תחנת ניסיונות חצבה.

תקציר

השנה חזרנו על מועדי הופעת וירוס צהבון האמיר של העגבניה לאורך כל השנה. הבדיקה נעשת ע"ח חשיפה שבועית בחוץ של שתילי עגבניות בעציצים והכנסתם לבית רשת נגד כנימת עש טבק לחודש נוסף לקביעת הנגיעות. אחוז הנגיעות בוירוס נקבע לפי מספר הצמחים החולים מסך כל הצמחים שנחשפו באותו השבוע.

בשנת 1989 הופיעה נגיעות בגל האביבי מתחילת אפריל ועד אמצע מאי 1989 בעוצמה של 15% לשבוע. גל זה אינו משמעותי מבחינה חקלאית לעגבניות, כי בתאריכים אלו נגמר הקטיף והשטחים נמצאים לפני חיטולם.

הנגיעות בגל הסתיו הופיעה מאמצע אוגוסט ועד אמצע נובמבר 1989 בעוצמה של 15% - 20% לשבוע. נגיעות זו גבוהה ומשמעותית כיוון ששתילת העגבניות בערבה נעשיות רק החל מהשבוע השלישי של חודש אוגוסט. הופעה נוספת של נגיעות היתה באמצע פברואר 1990. תאריך זה נצפה בפעם הראשונה במשך כ- 4 שנות התצפית.

הופעת הנגיעות הבאה נצפתה מוקדם מהרגיל החל מסוף מרץ ועד אמצע מאי 1990 בעוצמה של 15% לשבוע.

עדיין לא מצאנו פונדקאי ביניים לוירוס אשר עובר את הקיץ בערבה. מכל הצמחים הפונדקאים הידועים עד כה לא נמצאים בערבה, חנק מחודד וזטורה זקופת פרי. הצמחים החורפיים חלמית, צירייל ושלפח אינם עוברים את הקיץ בערבה.

ייתכן וחלק מכנימות עש הטבק המגיעות לערבה מחלקי ארץ שונים כבר מגיעות "טעונית" בוירוס.

נמשכת העבודה למציאת פונדקאי הביניים בערבה של וירוס צהבון האמיר.

תודה מיוחדת למשתלת "שורשים" על עזרתם באספקת השתילים לניסוי זה.